

Opera suspicionată (OS)
Suspicious work**Opera autentică (OA)**
Authentic work

OS	Coman, D., Ponta, V., <i>Răspunderea în dreptul internațional umanitar</i> , Universul Juridic, București, 2010.
OA	Ponta, V., "Curtea Penală Internațională." Teză de doctorat, Universitatea București, 2003.

Incidența minimă a suspiciunii / Minimum incidence of suspicion

p.166:20 – p.180:06	p.217:18 – p.230:19
p.258: 29 – p.259:03	p.241:25 – p.242:04
p.259:09 – p.260:30	p.242:05 – p.243:19
p.260:32 – p.266:29	p.243:22 – p.249:16
p.267:04 – p.270:15	p.249: 23 – p.253:05

Fișa întocmită pentru includerea suspiciunii în Indexul Operelor Plagiate în România de la www.plagiate.ro

Daniela COMAN
UNIVERSITATEA JURIDICĂ

Daniela COMAN
Victor PONTA

Răspunderea în dreptul internațional umanitar

BCU Cluj-Napoca

LEGAL201108454

2010

Editat de S.C. Universul Juridic S.R.L.

Copyright © 2010, S.C. Universul Juridic S.R.L.

Toate drepturile asupra prezentei ediții aparțin
S.C. Universul Juridic S.R.L.

Nicio parte din acest volum nu poate fi copiată fără
acordul scris al S.C. Universul Juridic S.R.L.

**NICIUN EXEMPLAR DIN PREZENTUL TIRAJ NU VA FI
COMERCIALIZAT DECÂT ÎNSOTIT DE SEMNĂTURA
ȘI ȘTAMPILA EDITORULUI, APLICATE PE INTERIORUL
ULTIMEI COPERTE.**

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
COMAN, DANIELA

Răspunderea în dreptul internațional umanitar /

Daniela Coman, Victor Ponta. - București : Universul
Juridic, 2010

Bibliogr.

ISBN 978-973-127-358-7

I. Ponta, Victor

341.236(075.8)

REDACȚIE: tel./fax: **021.314.93.13**

tel.: **0732.320.665**

e-mail: **redactie@universuljuridic.ro**

DEPARTAMENTUL telefon: **021.314.93.15; 0733.673.555**

DISTRIBUȚIE: tel./fax: **021.314.93.16**

e-mail: **distributie@universuljuridic.ro**

www.universuljuridic.ro

**COMENZI ON-LINE,
CU REDUCERI DE PÂNĂ LA 15%**

de tip umanitar și mai semnifică, în același timp, că va fi adoptată o mai bună reprezentare geografică a statelor membre ale Națiunilor Unite în cadrul Consiliului de Securitate. Este de sperat, că se va merge spre un vot cu majoritate calificată pentru acest tip de intervenții.

Primatul Consiliului de Securitate rezultă și din legătura instituțională cu Curtea.

De fapt, mai multe state au apreciat *opțiunea încheierii unui acord special între Curte și Organizația Națiunilor Unite* ca fiind potrivită pentru *stabilirea unei cooperări funcționale* între cele două instituții, păstrând intactă independența Curții ca organ judiciar.

Remarcăm, în sfârșit, că nu mai figurează în Statut nicio altă referire la sesizarea Curții de către Consiliul de Securitate, cu excepția articolului 53 din Capitolul V, respectiv, *Anchete și urmăriri*.

Prin urmare, este vorba despre *trei moduri de sesizare a Curții*, respectiv: a. *prin sesizarea procurorului de către un stat-parte*; b. *prin sesizarea procurorului de către Consiliul de Securitate al ONU*; c. *prin deschiderea din oficiu, de către procuror, a unei anchete în legătură cu săvârșirea unei infracțiuni*.

7. Jurisdicția Curții Penale Internaționale

7.1. Jurisdicția *ratione loci*

Curtea are competența de a judeca acele crime care au fost săvârșite pe *teritoriile Statelor Părți* sau care au fost *săvârșite de către cetățenii unui asemenea Stat*.

Curtea are, de asemenea, competență, atunci *când un Stat, care nu este parte la Statut, acceptă jurisdicția Curții* asupra crimelor comise pe teritoriul său ori asupra crimelor săvârșite de către un cetățean al său.

Curtea poate avea jurisdicție, în urma extrădării de către un Stat, care nu este Parte, a unei persoane care nu este cetățean al acelui Stat, dar care a comis o crimă pe teritoriul acestuia; extrădarea către Curte este similară cu extrădarea către alt Stat, acesta fiind un exercițiu de suveranitate.

Un asemenea transfer trebuie, totodată, să fie realizat în concordanță cu normele internaționale pentru drepturile omului și libertățile fundamentale.

Deși jurisdicția Curții poate deveni universală, prin ratificarea Statutului adoptat la Roma de către mai multe state, este totuși în continuare o jurisdicție penală teritorială.

Ca organism principal al Națiunilor Unite, căruia i-a fost încredințată atribuția de menținere a păcii și a securității internaționale, **Consiliul de Securitate** are competența de a lua orice măsură, inclusiv cea de folosire a forței împotriva unui Stat agresor; s-a hotărât, așa cum am văzut, crearea unor Tribunale Penale Speciale pentru Fosta Iugoslavie și Rwanda, în vederea judecării persoanelor presupuse a fi vinovate de săvârșirea crimelor de genocid, a crimelor de război, precum și a crimelor împotriva umanității; *a fortiori*, are competența de a transfera asemenea persoane în vederea judecării de către Curte.

În legătură cu acest subiect de **extrădare**, trebuie notat faptul că Statele Părți au, conform Statutului de la Roma, obligația de a preda Curții indivizii despre care se presupune că au comis crime aflate în jurisdicția acesteia.

Statutul face distincția dintre termenul de predare, care înseamnă „predarea unei persoane din controlul Statului, în cel al Curții” și termenul de extrădare, care înseamnă „predarea unei persoane de un Stat celuilalt”, așa cum prevede tratatul, convenția sau legislația internă, adică unui alt Stat suveran, în timp ce Curtea este o instituție jurisdicțională, creată conform normelor internaționale, cu consimțământul Statului în cauză.

Aceasta a fost regula pentru Tribunalele ad-hoc. Conform rezoluțiilor Consiliului de Securitate al ONU, prin care s-au constituit cele două tribunale ad-hoc, respectiv, pentru Fosta Iugoslavie și Rwanda, condamnații vor fi „transferați” sau *predați și nu „extrădați”*.

O parte dintre autori sugerează considerarea Curții Penale Internaționale ca pe o extensie a jurisdicției interne; nu ar trebui să fie văzută ca o „Curte străină” sau „jurisdicție străină”, înființată în concordanță cu normele internaționale și cu participarea Statelor membre.

Acest paragraf (2 al articolului 11) este, în mod evident, esențial, fiind vorba, aici, de *prima traducere a caracterului non universal al competenței CPI*. Într-adevăr, statele care se simt amenințate de competența Curții sunt cele care îi vor adopta Statutul cel mai târziu sau chiar deloc, permițând, astfel, conducătorilor lor sau agenților lor să fie exonerati de acționarea în justiție, atunci când s-ar face responsabili de crime care sunt de competența Curții, după intrarea în vigoare a Statutului.

Desigur, se face referire la mecanismul prevăzut la articolul 12 § 3, în termenii căruia fiecare dintre statele comunității internaționale, caz cu caz, va putea, prin declarație depusă la greșier, să consimtă ca, respectiv, Curtea să-și exercite competența asupra crimelor pentru care a fost sesizată. Fiecare înțelege că un asemenea mecanism nu va fi folosit în mod masochist, ci de către state care, neratificând statutul CPI, vor avea motive politice serioase să-i recunoască competența pentru crimele comise de țări vecine.

Mai mult decât atât, un Stat are posibilitatea, atunci când ratifică Statutul sau aderă la acesta, să aleagă amânarea jurisdicției Curții asupra crimelor de război, pentru o perioadă de 7 ani.

Franța este, pentru moment, singura țară care a folosit această opțiune.

7.3. Jurisdicția *ratione personae*

Curtea este competentă să judece și să pedepsească *persoanele fizice vinovate de comiterea infracțiunilor*, aflate sub jurisdicția Curții, dacă au împlinit vârsta de 18 ani.

Răspunderea penală a persoanelor fizice este o *răspundere individuală*. Nu se admite răspunderea colectivă a acestora.

Pe cale de consecință, *Curtea nu este competentă să judece statele sau alte entități legale* (persoane juridice sau morale), chiar dacă acestea pot fi implicate în pregătirea sau comiterea unor crime, care intră sub jurisdicția acesteia.

Soluția adoptată aici este în conformitate cu practicile Tribunalului Internațional de la Nürenberg și Tokyo și a Tribunalului ad-hoc pentru Fosta Yugoslavie și Rwanda și este întemeiată pe faptul, că asemenea crime sunt comise, în ultimă instanță, de persoane.

Conform prevederilor Statutului, o persoană va fi responsabilă penal pentru o crimă, ce intră sub jurisdicția Curții, dacă:

- aceea persoană săvârșește o asemenea crimă;
- ordonă, solicită sau determină săvârșirea unei asemenea crime, care are loc sau se presupune a avea loc;
- ajută, tănuiește sau sprijină, în orice alt fel, comiterea acesteia;
- contribuie, în mod intenționat, la săvârșirea ei de către un grup de persoane, cu scopul de a continua activitatea infracțională sau scopul criminal al grupului sau cunoscând intenția grupului de a comite o asemenea crimă;
- incitarea, în mod public și direct a altora pentru comiterea crimei de genocid;
- tentative de a comite o asemenea crimă, prin inițierea execuției acesteia, ea nefiind finalizată din cauza unor circumstanțe independente de intențiile persoanei.

Este cunoscut faptul că apărătorii persoanelor acuzate, în fața Tribunalului de la Nürenberg și Tokyo, au încercat excluderea responsabilității penale a acestora, invocând responsabilitatea statală. Ambele tribunale au respins această apărare.

Potrivit Tribunalului de la Nürenberg, *principiul conform căruia dreptul internațional impune îndatoriri și obligații atât persoanelor, cât și Statelor, a fost recunoscut demult*.

Principiul a fost întărit prin Statutele Tribunalului Penal Internațional pentru Fosta Iugoslavie și a Tribunalului Penal Internațional pentru Rwanda.

Comisia de Drept Internațional a reafirmat acest principiu în Proiectul Codului Crimelor împotriva Păcii și Securității Omenirii, din anul 1954.

Principiile Tribunalului de la Nürenberg au fost unanim afirmate de Adunarea Generală a ONU, în cadrul Rezoluției nr. 95, din anul 1946.

Este adevărat faptul că acțiunile pentru care o persoană este responsabilă, pot fi atribuite și Statului, dacă individul a acționat ca „agent al Statului sau în numele Statului” sau ca un agent *de facto*.

Poate să fie aplicată, de asemenea, *responsabilitatea Statului*, dar aceasta este separată de responsabilitatea penală a indivizilor,

- crime de genocid;
- crime împotriva umanității;
- crime de război;
- crime de agresiune.

Cu privire la crima de agresiune, jurisdicția Curții va fi aplicată în momentul în care definiția unei astfel de crime, precum și condițiile în care Curtea își va exercita competența în legătură cu aceasta, vor fi adoptate în conformitate cu prevederile art. 121 și respectiv, art. 123, dar nu mai devreme de 7 ani de la data intrării în vigoare a Statutului.

Așa cum se definește și de către Statut este evident faptul că genocidul, crimele de război, crimele împotriva umanității și crima de agresiune sunt violări ale normelor de *jus cogens*, norme de la care nu este permisă nicio derogare.

Comisia de Drept Internațional a considerat **definirea crimelor** aflate sub jurisdicția Curții ca fiind un proces extrem de complicat și totodată, inutil, care implică mult timp, definirea acestora nefiind necesară, pentru că în această materie existau, deja, atât norme convenționale, cât și norme cutumiare.

Însă, negocierea care a urmat între guverne a dovedit faptul că Statele nu ar accepta crearea unei instituții jurisdicționale permanente, fără definirea unor tipuri exacte de comportament criminal, pe care Curtea va trebui să-l judece, conform principiului *nullum crimen sine lege*.

Acest lucru a fost considerat a fi și mai necesar cu privire la crimele de război, datorită faptului că a trebuit realizată o selecție minuțioasă a cantității imense de norme existente în această materie, elaborate de-a lungul unui secol.

Ar fi trebuit mai întâi să fie codificată legea materială și după aceea să se reglementeze mecanismul pentru implementarea acesteia. Însă, acest lucru s-a realizat concomitent, descoperindu-se faptul că instituția internațională ce urma a fi creată, trebuia să fie însoțită de o revizuire completă a legii substanțiale, în vederea identificării competenței *ratione materiae*.

Cu toate acestea, **codificarea normelor procesuale**, a fost considerată a fi rezultatul cel mai semnificativ al Conferinței de la Roma, pentru progresul ordinii juridice internaționale.

definite în articolul 5 § 1 a fost încheiat fără dificultate. Această discuție, după cum arătam, nu este însă definitiv încheiată, lista crimelor trebuind revăzută după șapte ani de la intrarea în vigoare a Statutului, conform articolului 123, cu ocazia conferinței de revizuire. Această perspectivă, *a priori* puțin realistă, lucru de sperat de altfel, a permis un consens asupra competenței materiale a Curții (respectiv, art. 5).

7.5. Crime ale tratatelor

Anumite State, prezente la Roma, au încercat să introducă pe lista celor patru crime internaționale și alte crime. Printre acestea se numără **terorismul și traficul cu stupefiante**.

În cadrul Conferinței Diplomatice a existat o bază considerabilă pentru încrederea acordată jurisdicției. Curții în ceea ce privește crimele rezultate din anumite tratate internaționale referitoare la terorism și la traficul cu stupefiante. Deși în cadrul Conferinței nu s-a putut ajunge la un consens asupra definițiilor acestor crime, o rezoluție anexată Actului Final recomandă ca o Conferință de Revizuire să ia în dezbateră atât crimele privind terorismul, cât și pe acelea privind drogurile, cu scopul de a ajunge la definiții acceptabile și la includerea acestora în jurisdicția Curții. Prima conferință de acest gen va fi convocată la 7 ani după intrarea în vigoare a Statutului.

Aparența de legitimitate a acestor încercări derivă din internaționalizarea crescută a anumitor manifestări criminale.

8. Regimul sancționator al Curții Penale Internaționale

Chiar dacă în secțiunea precedentă am făcut unele referiri cu privire la pedepsele aplicabile de către Curte, în cele ce urmează se cuvine să facem unele precizări.

Prin urmare, *o persoană condamnată de Curte poate fi pedepsită numai în conformitate cu Statutul - art. 23 - nulla poena sine lege*.